N°. 422. **DE GRONDWET.** 1854.

VERSCHIJNT
alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . . . f 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . 0.15.
Uitgezonderd de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegelregt daaronder begrepen.

DINGSDAG 3 OCTOBER.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . f 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . 5.50.
Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indië:
VAN HAREN NORMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco, per Landmail voor Java en buitenbezittingen per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement f 70, Ned. Cour.

De redevoering van den Minister van Finantiën.

III.

De Minister is op de medegedeelde gronden gekomen tot het besluit, dat er eene belastingvermindering zal plaats hebben; maar hoe? geheel in den geest der „tegenovergestelde rigting"; zoo men wil, om allen te bevredigen, door een ingenieus middel. „De Regering „heeft zich afgevraagd, welke lasten het meest in aan„merking moeten komen bij eene voorgenomen ver„mindering. Het zal onnoodig zijn hier te herinneren, „hoe, bij verschillende gelegenheden, op afschaffing en, „zoo die onmogelijk ware, op vermindering van ac„cijnsen is aangedrongen. Terwijl door sommigen op „afschaffing van den accijns op het geslagt, en door „anderen op dien der brandstoffen werd aangedrongen, „hebben velen met den meesten nadruk op den accijns „op het gemaal gewezen, als de eerste belasting die „zou dienen te worden afgeschaft. Allen moesten het „echter daarin eens zijn, dat aan eene geheele afschaffing „van dat middel in den tegenwoordigen toestand onzer „financiën niet te denken was."

De Minister zet teregt op den voorgrond, dat op afschaffing en, *zoo die onmogelijk ware*, op vermindering van accijnsen is aangedrongen; en als nu de Regering wenschte bij voorkeur eene dier belastingen te verligten, welke op de eerste levensbehoeften van alle ingezetenen, dus ook van de minvermogenden, drukken, dan kan men het toegeven, dat eene *geheele* afschaffing der belasting op het gemaal in dit oogenblik ondenkbaar is, maar dan moest toch verder zijn uitgemaakt, dat eene *gedeeltelijke* afschaffing *onmogelijk* was. Hierin is de Minister te kort geschoten: men was het wel eens, ook bij het voorstel der negen leden, dat de belasting niet *in haar geheel* kon worden afgeschaft; maar wel gedeeltelijk, wel wat alleen de rogge betreft; daaraan twijfelde bijna niemand. Er waren vele voorstanders van die afschaffing in December 1853 en dat verlies van inkomsten zou de schatkist kunnen lijden; maar daartegenover stonden anderen, die op vermindering der belasting op de tarwe aandrongen. Zeker om beiden voldoening te geven, vindt de Regering *de meest rationele* vermindering dier belasting in de weglating der 33 opcenten op de hoofdsom en op het collectief zegel. *Daardoor blijft het beginsel in zijn geheel.* Zietdaar het kenmerk der „tegenovergestelde rigting!"

In November 1853 begreep men bij de Regering, dat geene herziening van het belastingstelsel, waarmede afschaffing van belastingen moest gepaard gaan, kon plaats hebben, zonder aequivalent. De Minister huldigt ook dat gevoelen. „Verschillende beschouwingen hebben „er toe geleid, om ook de afschaffing der tonnegelden „voor te stellen. Doch hierbij moet niet uit het oog „worden verloren, dat beide middelen aan het einde „des jaars waarschijnlijk zullen blijken meer opgebragt „te hebben, dan daarvoor is geraamd, hetgeen dus het „verlies voor de schatkist nog grooter zou maken, daar „ook de opbrengst van het formaatzegel lager moet „geraamd worden, waardoor dit verlies dus nog al „aanzienlijk meer zou bedragen, dan de renten, sedert „1850 bespaard, tot welk bedrag de voorzigtigheid „gebiedt zich thans te beperken. Ten einde hierin te „voorzien, acht de Regering zich onbezwaard, voor te „stellen, de opcenten op het binnen- en buitenlandsch „gedistilleerd met 12 te vermeerderen en dus tot 60 „op te voeren. Terwijl men aan den eenen kant de „belasting, drukkende op een nuttig en een der meest „algemeene voedselen, vermindert, zal dan tevens die „op de meest verderfelijke van alle dranken eenigzins „verhoogd worden." En hiermede zal zijn voldaan aan het verlangen van hen, die geen afschaffing willen zonder aequivalent? Immers ja; want de f 374,220 of vermeerderde opbrengst van het gedistilleerd kan worden aangemerkt als aequivalent van het tonnegeld, of der 23 opcenten van het gemaal. *Daardoor blijft het beginsel in zijn geheel* en dat is zeker een kenmerk der „tegenovergestelde rigting"!

In November 1853 werd een voorstel gedaan tot afschaffing van het *tonnegeld*; dat voorstel werd ook door de Regering bestreden en door de Tweede Kamer bij meerderheid van stemmen verworpen. De Minister verzwijgt dat feit en zegt slechts: „Het is bekend, dat „herhaalde malen de Regering van verschillende kanten „tot de afschaffing der tonnegelden van de zeeschepen „is aangespoord, als zijnde deze niet in overeenstem„ming met de milde beginselen van handel en scheep„vaart, ten jare 1850 in onze wetgeving opgenomen, „en waarvan de heilzame invloed dankbaar moet erkend „worden. Daarom meent de Regering voort te moeten „gaan op den weg, in 1850 op het stuk van handel „en scheepvaart ingeslagen, ten einde door vrijgevige „bepalingen, physieke en materiële belemmeringen „eenigzins te vergoeden. Zij moet tevens doen opmer„ken, dat zoo de scheepvaart in de eerste plaats de „voordeelen der afschaffing van de tonnegelden der „zeeschepen mag ondervinden, op de inlandsche voort„brengers en verbruikers de terugwerking daarvan niet „achterwege kan blijven."

Het is niet noodig aan te toonen, hoezeer met meerdere volledigheid en gronden van overtuiging in het voorstel der negen leden de noodzakelijkheid der afschaffing is betoogd; maar, gelijk men weet, het ligt geheel in den geest der tegenovergestelde rigting, om het spoor der constitutionnele rigting te ignoreren. Immers, waartoe opgerakeld, wat door eene partij is verrigt en beproefd, dat men thans zoo gaarne tot stand zag komen? Het is van belang zoo min mogelijk te doen blijken, dat men het spoor van het vorig Ministerie volgt; en ook met toe te geven aan den wensch tot afschaffing van het tonnegeld; *blijft het beginsel in zijn geheel!* Waarin anders dan op zulk eene wijze zou zich de tegenovergestelde rigting openbaren?

De Minister zegt: „De regering heeft gemeend in „deze zaak den weg van bedachtzame voorzigtigheid, „waar gewoonlijk weinig toejuiching aan te beurt valt, „doch die voor het duurzaam belang van het land de „meest gewenschte is, niet te moeten verlaten." Dat gevoelen van de regering kunnen wij niet beamen.

Wij hebben reeds aangewezen, dat de Minister niet juist in zijne berekeningen is, zoodra het er op aankomt, om te bepalen, welk verlies de schatkist lijden kan; maar het zou ons niet veel moeite kosten, om aan te toonen, dat op zijne berekening, wat door vermindering en verhooging van opcenten verloren en gewonnen zal worden, niet weinig valt aan te merken. Men heeft daarbij geheel uit het oog verloren, dat die berekening niet juist door eene geometrische evenredigheid wordt gevonden; met andere woorden, dat twee maal twee soms meer, soms minder dan vier uitmaakt. Maar wat wij vooral moeten tegenspreken is, dat de weg van bedachtzame voorzigtigheid zou betreden zijn. Wat is het doel? Zeker niet ontheffing van de mindere standen; want de ingeslagen weg leidt daartoe niet. Zoo dat bedoeld ware, men kon begrijpen dat de accijns op de *rogge* werd afgeschaft en de opheffing van deze last, die verdubbeld wordt door de inachtneming van talrijke voorschriften, die met de heffing in onafscheidelijk verband staan, zou eene merkbare verligting hebben te weeg gebragt. Maar nu, wat baat de vermindering van 23 opcenten voor hem, die, buiten staat zijn eigen brood te bakken, tot geen minder prijs daardoor zich brood kan verschaffen; of welk voordeel kan er ook voor hem uit voortvloeijen, die zelve zijn graan ter molen zendt en aan dezelfde lastige formaliteiten verbonden blijvende slechts 37½ cts op *een mud tarwe* en 11 cts op *een mud rogge* minder betalen zal?

Als in het verslag betreffende de tegenwoordige en toekomstige regeling van het belastingstelsel te 's Gravenhage de vermindering van 17½ opcenten van den rijksaccijns op de *tarwe* en 22½ opcenten van den Rijks-accijns op de *rogge*, geacht wordt te strekken tot *voordeel* voor de leveranciers en tot uitsluitend *nadeel* voor de verbruikers, dan zal de Minister in zijn voorstel toch wel niet eene ontheffing van de mindere standen kunnen zien?

Als op het eerste Congres over het Armwezen, dit jaar te Groningen gehouden, gewaarschuwd wordt tegen verkeerde maatregelen, om het misbruik van sterken drank te stuiten, omdat men niet vrij was van de vrees, dat b. v. door verhooging der patenten voor kroeghouders nog meer de smokkelarij zou bevorderd worden, dan kan eene vermeerdering van het getal opcenten op den accijns van het gedistilleerd tot een bedrag, dat in het wezen der zaak met eene verhooging in het regt van patent moet worden gelijk gesteld, onder die verkeerde maatregelen met regt gesteld worden.

De Regering moge zich onverschillig betoonen, of haar weinig of geene toejuiching met de indiening van haar voorstel te beurt valle: 't is zeker niet de weg van bedachtzame voorzigtigheid, die haar zulk een lot zou doen ondervinden. Integendeel: zij laadt den schijn op zich van ongezind te zijn, om *opregtelijk* de lasten des volks te helpen verligten, ten einde aan hare zucht, om het cijfer der uitgaven te vermeerderen, bot te vieren, en haalt zich het verwijt op den hals, dat zij daartoe een onaannemelijk voorstel aan de goedkeuring der Volksvertegenwoordiging heeft onderworpen.

„'t Is jammer, dat men zoo weinig de stoffelijke en „zedelijke nadeelen van eene belasting nagaat."

De Nederlander meent, dat wij bij de behandeling der vraag: „Is een eendragtig zamenwerken van de „constitutionnele en de anti-revolutionnaire of Christe„lijk-historische partij *mogelijk* en *wenschelijk*?" *als naar gewoonte* onbillijk zijn jegens den heer GROEN.

Wij gelooven dat dit verwijt uit eene kwalijk geplaatste eigenliefde voortvloeit. Het openbaar oordeel zal over dit verwijt vonnis vellen.

Wij hebben geschreven, dat de scheepvaartwetten en de verschillende voorstellen tot afschaffing van accijnsen, zoo min als de kies-, provinciale- en gemeentewetten, de goedkeuring der anti-revolutionnaire partij mogten verwerven.

Dat feit is onbetwistbaar. *De Nederlander* geeft zelf de redenen op, *waarom* de heer GROEN zich tegen die wetten *heeft verzet*. Het was ons aangenaam, die redenen op nieuw te hooren; omdat wij daaruit eene bijdrage ontleenen tot de *moeijelijkheid* en de *bezwaren*, welke dat „eendrachtig zamenwerken" zouden vergezellen en belemmeren.

De heer GROEN vindt in de *kies-*, *provinciale-* en *gemeentewetten* een *ongrondwettige* bepaling, die de groote meerderheid der Tweede Kamer, de Eerste Kamer en het *vorig* en *tegenwoordig* Bewind er niet in vinden. Is nu aan eene *eerlijke* en *getrouwe*, handhaving en toepassing dier wetten te denken?

De heer GROEN was tegen de *scheepvaartwetten*, omdat hij tegen het *doordrijven* van den maatregel bezwaar had; een maatregel, waarvan het nut en de heilrijke gevolgen niet meer worden betwijfeld, maar algemeen erkend, zelfs door den heer VAN HALL, die daarvan vroeger den ondergang des lands voorspelde.

De heer GROEN was tegen de voorstellen *tot afschaffing van accijnsen*, bloot om *staatkundige* redenen. *Vivent les principes; périsse le monde.*

De heer GROEN heeft niet geweigerd, zegt *de Nederlander*, naar vermogen den vrijzinnigen in het bevorderen van financiële en commerciële welvaart ten dienste te staan. Eilieve, deel ons mede, *waar*, *wanneer* en *hoe?*

Zouden wij niet kunnen wijzen, op de reeks der finantiële beschouwingen, welke onder de initialen J. B. door *de Nederlander* zoo gretig zijn opgenomen en met blijkbare ingenomenheid ons ter wederlegging zijn voorgeworpen?

Altijd werd aan onzen aandrang, om bij eene herziening van het belastingstelsel *in de eerste plaats* aan afschaffing van accijnsen te denken, een toeleg tot be-

vordering van socialistische of communistische bedoelingen toegeschreven.

Het is schoon, de zedelijke welvaart der Natie bovenal te bevorderen; maar bij de *opvoeding* van een kind denkt men aan de *voeding* gewoonlijk het eerst.

De Stem van 21 September deelt den inhoud mede van een adres aan den Koning ingediend door de Synode der Christelijke Afgescheidene Gereformeerde Kerk in Nederland, waarbij de zaak van de bezoldiging der leeraars wordt behandeld. Daarbij beweert men, dat de Afgescheidenen het Hervormd Kerkgenootschap hebben moeten verlaten, met opoffering van al hunne voorregten, en hoewel gelijke lasten betalende, zijn zij verstoken van eenige bijdragen uit 's lands schatkist. „De Grondwet toch verzekert in het 6de „Hoofdstuk aan alle burgers van den Staat gelijke be„scherming en voorregten. De Synode oordeelt dat, ten „gevolge dier beschouwing, ook door Z. E. den Minis„ter van Financiën is betoogd het wenschelijke aan de „Leeraren onzer Kerk lands traktementen toe te kennen. „Ware dit het geval niet, de Synode zoude dan liever „willen, dat aan geen Genootschap lands traktementen „werden toegestaan voor deszelfs Leeraars. In de Staats„begrooting echter voor het dienstjaar 1854, wordt „volgens de volkstelling van 1 Januarij 1850, het „getal der Christelijk Afgescheiden Gereformeerden „begroot op 42,619, en de som hun volgens gelijke „bedeeling met de Hervormden toekomende, bedraagt „*f* 27,026 jaarlijks, zijnde voor elke Gemeente *f* 158. „De zwarigheden, door Z.E. den Minister geopperd, heeft „de Synode mede in ernstige overweging genomen. Zij „stemt toe dat een tractement van *f* 158 niet vol„doende is, om den Leeraar een toereikend bestaan te „verzekeren. Doch het onvoldoende dier tractementen „is daarom geen grond, de Kerk die gelden te ont„houden, waarop zij billijk aanspraak en regt heeft.„

De Sijnode stelt daarom voor, om jaarlijks tot het jaar 1860 ter beschikking der Synodale Commissie van de Christelijk Afgescheidene Gereformeerde kerk te stellen de som van *f* 27,026, om naar de behoefte onder de verschillende Leeraars enz. te verdeelen, in overleg met Z. E. den Minister voor de zaken der Hervormde Eeredienst, behoudens de bepaling van meerdere of mindere bijdragen, naar mate de tienjarige volkstelling het zielental der leden in den jare 1860 zal aanwijzen; terwijl de Synode eindelijk vermeent billijke aanspraak te mogen maken op restitutie en dus voorstelt die bepaling van kracht te doen zijn van af 1850, dewijl toen de volkstelling geschied is en Z.E. de Minister daarop terugwijst.

De *Nieuwe Rotterdamsche Courant* in eene korte beoordeeling tredende van de discussiën, die over het adres in de Tweede Kamer gevoerd zijn, wijst o. a. op twee punten — de zaak van Gibson en den aanval van den heer VAN HALL op de dagbladen. — Gaarne maken wij, te dien aanzien, hare woorden tot de onze:

De vergissing, die met de stukken plaats had, wijdt de minister aan het bureau van expeditie. Het is ons niet regt duidelijk, hoe de vergissing daar plaats kon grijpen. Stukken toch, die aan het bureau niet ter expeditie gegeven worden, kunnen daar kwalijk geëxpedieerd worden. Het bureau van expeditie is toch niet de bewaarplaats der stukken, die de minister niet verzonden wil hebben. Over dit feit blijft altijd nog een digt floers hangen. Wat hiermede echter gebeurd zij, wij gelooven niet dat het invloed op de zaak zelve hebben kan. Het belissende feit is hier het bestaan van eene regterlijke beslissing. Waar deze aanwezig is, houdt ieder denkbeeld van verongelijking op. De regter heeft tot straf veroordeeld, en nu is aan geene schadevergoeding te denken. Dit beginsel van volkenregt staat vast en die het omverwerpt, treedt uit de rei der beschaafde volken. Laat men dat beginsel varen, dan is er geene gemeenschap tusschen de volken denkbaar.

Bij deze gelegenheid heeft de heer VAN HALL weder de dagbladen gehekeld. De heer VAN ECK heeft het met veel welwillendheid voor de dagbladen opgenomen. Hij heeft daardoor dank verdiend, maar inderdaad was het tegen den heer VAN HALL overbodig. Het is toch overbekend, dat deze heer laag nederziet op een ieder, die hem geen wierook toezwaait. Dit lot treft niet alleen de dagbladen, die hem niet bewonderen, maar zelfs de kundigste, edelste en geleerdste mannen van het land. Men herinnert zich immers nog levendig, dat hij een Europeesch beroemd hoogleeraar aan een onzer hoogescholen, openlijk in de Kamer den naam van pamphletist gaf, omdat hij zich durfde verstouten: met hem van denbeelden te verschillen. Zouden de dagbladen dan over miskenning klagen?

Staatsbegrooting voor 1855.

VIIIste HOOFDSTUK. (*Departement van Marine.*)

Iste AFDEELING. *Kosten der administratie. A. Departement.* Art. 1. Tractement van den Minister *f* 12,000; art. 2. Bezoldigingen van den secretaris-generaal, ambtenaren bij het departement, ambtenaren tot de algemeene dienst behoorende, enz. *a.* ambtenaren bij het departement *f* 61,630.50; *b.* algemeene ambtenaren *f* 7,900; te zamen *f* 69,530.50; art. 3. Bureau- en locaalbehoeften en kleine uitgaven, benevens drukwerk *f* 17,000; B. *Directien der Marine te Amsterdam, Hellevoetsluis, Vlissingen en Willemsoord.* Art. 4. Bezoldigingen van de directeuren en kommandanten-directeuren, van de hoofd-ambtenaren, geëmploijeerden en bedienden: te Amsterdam 32,433.33; te Hellevoetsluis *f* 14,300; te Vlissingen *f* 17,550; te Willemsoord *f* 19,850; te zamen *f* 84,133.33; art. 5. Bureau- en locaalbehoeften, benevens kleine uitgaven *f* 6,000; C. *Reis- en verblijfkosten.* Art. 6. Reis- en verblijfkosten *f* 10,000; totaal *f* 198,663.83.

IIde AFDEELING. *Kosten niet behoorende tot de marine-aangelegenheden.* Art. 7. Bezoldigingen van het personeel der hoofd- en verdere inspectiën, van de ambtenaren en geëmploijeerden bij het opzigt en bestuur over het loodswezen, de betonning en bebakening, zeemerken, kust- en oever-verlichting, enz. *f* 35,214; art. 8. Kosten der betonning en bebakening, zeemerken, kust- en oever-verlichting, enz. *f* 150,249; art. 9. Tractementen en belooningen der ambtenaren en bedienden en verdere kosten voor de dienst der quarantaine *f* 5,833; art. 10. Bezoldiging der havenmeesters en wachters bij de havendienst aan het Nieuwediep en te Hellevoetsluis *f* 3,460; totaal 194,756.

IIIde AFDEELING. *Materiëel der zeemagt.* Art. 11. Aanschaffing van materialen tot aanbouw, aftimmering, uitrusting en gewoon onderhoud van schepen, stoom- en andere werktuigen; aanbouw van vaartuigen bij particulieren, met den aankleve van dien *f* 1,412,000; art. 12. Gewone reparatie en daarstelling van gebouwen, maritime werken en der quarantaine-plaatsen *f* 50,000; art. 13. Bezoldiging van mindere geëmploijeerden, alsmede dagloonen en toelagen der werklieden op 's Rijks werven, enz. *f* 775,000; art. 14. Schippers en matrozen op het jagt en de werkvaartuigen, daaronder begrepen de dag- en kostgelden en kleeding, zoo mede kosten van sluis- en bruggelden, jaagloonen, enz. op de kanalen en rivieren *f* 26,789; totaal *f* 2,263,789.

IVde AFDEELING. *Personeel der zeemagt.* Art. 15. Tractementen van zee-officieren en adelborsten *f* 388,050; art. 16. Tractementen van inspecteurs, officieren van administratie, adjunct-administrateuren en scheepsklerken *f* 78,000, art. 17. Tractementen van dek- en onder-officieren, tot het vaste korps behoorende *f* 15,000; art. 18. Het corps mariniers *f* 199,000; art. 20. Kosten der actieve zeemagt: werving *f* 25,000; zee-tractementen en tafelgelden der officieren *f* 45,000; scheepssoldijen met inbegrip der kleeding *f* 895,000; schafting der equipagiën *f* 513,000, te zamen *f* 1,878,000; art. 20. Geneeskundige dienst der zeemagt: tractementen, toelagen en daggelden van den inspecteur, de officieren en kweekelingen bij de geneeskundige dienst der zeemagt, enz. *f* 91,770; kosten vallende op het verplegen van zieken in de hospitalen en burgerlijke gestichten, enz. *f* 37,330; te zamen *f* 129,100; art. 21. Kosten van 's Rijks schepen en vaartuigen buiten 's lands, wegens reparatien, de daartoe noodige behoeften, quarantaine-kosten, loodsdiensten, sleeploonen enz., *f* 55,000; art. 22. Kosten van opleiding der adelborsten voor 's Rijks zeedienst: *a.* Bijdrage der Marine aan de Militaire Academie te Breda, in de kosten van opleiding van bij gedachte inrigting geplaatste adelborsten *f* 22,000; *b.* Bezoldiging van het burgerlijk personeel, belast met het onderwijs der adelborsten, aan boord van 's Rijks wachtschepen *f* 5,300; te zamen *f* 27,300; totaal generaal *f* 2,769,450.

Vde AFDEELING. *Verschillende uitgaven.* Art. 23. Kosten van medailles en ondersoheidingsteekenen *f* 300; art. 24. Kosten van transport van officieren en mindere schepelingen, die voor 's Rijks rekening uit de Nederlandsche bezittingen of eenig ander buitenlandsch station naar het Vaderland terugkeeren of wel derwaarts worden uitgezonden. *f* 3,000; art. 25. Huur van een locaal tot het houden van een kantoor voor de aanneming van scheepsvolk te Rotterdam *f* 120; art. 26. Kosten van het opvisschen en bergloon van ankers en andere voorwerpen *f* 1,000; totaal 4,420.

VIde AFDEELING. *Pensioenen, tijdelijke pensioenen, wachtgelden, gratificatien en onderstanden.* Art. 27. Pensioenen, daaronder begrepen de pensioenen verleend tot en met den 1sten December 1848 aan de mindere geëmploijeerden en werklieden aan 's Rijks maritime werven *f* 355,000; art. 28. Pensioenen aan mindere geëmploijeerden, werklieden en bedienden bij 's Rijks maritime inrigtingen en op 's Rijks jagt en werkvaartuigen, mitsgaders aan hunne weduwen en kinderen *f* 25,000; art. 29. Tijdelijk te verleenen pensioenen, onderstanden, alsmede non-activiteits-tractement van een kapitein der mariniers *f* 5,400; art. 30. Wachtgelden, ten behoeve van ambtenaren, uitgevallen ten gevolge van maatregelen van bestuur *f* 28,093; art. 31. Gratificatiën en onderstanden *f* 5,000, totaal *f* 418,493.

VIIde AFDEELING. *Onvoorziene uitgaven.* Art. 32. Onvoorziene uitgaven *f* 50,428.17, totaal 50,428.17, totaal generaal *f* 5,900,000.

De artt. 3, 5, 6, 8, 9, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 28, 29 en 30 zijn aangewezen als voor overschrijving vatbaar te zijn.

De *Memorie van Toelichting* tot dit hoofdstuk tracht het algemeen standpunt aan te wijzen, waarvan men bij de berekening der behoeften voor het jaar 1855 is uitgegaan. Wat de uitgaven voor *materieel* betreft, bepaalt zich dit standpunt, even als bij de begrooting voor 1854, om alle beschikbare middelen aan te wenden, ten einde door krachtigen aanbouw van schepen het verder verval der vloot voor te komen. Dit verval is niet twijfelachtig. De aanbouw van nieuwe schepen van grooter charter heeft sedert een aantal jaren geen gelijken tred kunnen houden met het getal schepen, hetwelk voor den dienst is moeten afgekeurd worden, en het is eene bekende daadzaak, dat beperktheid der fondsen voor eene meer ruime aanschaffing van materieel, gepaard met eene steeds toenemende aanzienlijke prijsstijging van meest alle materiële behoeften voor aanbouw en de uitrusting, elke poging hebben belet om in dezen stand van zaken eene meer gunstige verandering te brengen. Het wordt dringend gevorderd daarin op ruimeren voet te gemoet te komen.

De in de laatste jaren toegestane vermeerdering der fondsen voor de afschaffing van materieel is ontoereikend om eene voorwaartsche beweging te veroorzaken, en heeft hoogstens kunnen strekken, om den ... baren teruggang minder snel te doen zijn. Zoodanige loop van zaken leidt tot ondergang, en het is daarom dat de Regering het zich tot pligt heeft gesteld, ... hernieuwing meerdere gelden voor dit onderwerp ... voor de werkloonen aan te vragen. Zij is nu te ... daartoe overgegaan, omdat de wet van den 2.. Junij 1854 (Stbl. no. 92), betreffende het verleenen van pensioenen aan de werklieden op 's Rijks werven, de gelegenheid heeft opengesteld, door verwijdering van oude en afgeleefde werklieden, het werkend personeel bij deze etablissementen te verbeteren en ... door eene behoorlijke werking van krachten, ... toestand van zaken te boven te komen, die reeds ... de begrootingen voor 1853 en 1854 met zooveel ... den is aangewezen en zich steeds meer dringend ... gevoelen. Hoewel de Regering deswege het beste ... stelt, wil zij het echter niet voor uitgemaakt houden, dat de thans aangevraagde sommen voor materieel ... voor dagloonen, gezamenlijk tot een bedrag ... *f* 157,000, afdoende in de bezwaren, waarvan ... ren de rede is, zullen te gemoet komen. Ook ... wanneer die sommen later jaarlijks worden toegestaan, zal de beslissing van dit vraagstuk afhankelijk zijn ... de omstandigheid, of de prijzen, thans voor het materieel betaald wordende, al dan niet terug zullen ... tot den meer normalen stand van vroeger.

Wat de active zeemagt betreft, is men uitgegaan van het beginsel, dat zij, wil de Marine aan ... roeping om onze kolonien en den handel te beschermen, beantwoorden, niet wel kan verminderd worden. De voorgenomene sterkte in manschap voor 1855 is alzoo genoegzaam dezelfde als bij de begrooting ... 1854 is gevolgd.

Voortdurend blijft men kampen met het bezwaar om de in dienst te stellen en de in dienst zijnde schepen van de vereischte qualiteiten in de mindere rangen te voorzien.

De ondervinding heeft doen zien, dat de Koninklijke Academie voor de zee- en landmagt te *Breda* niet in genoegzamen getale voorziet in de bestaande behoefte aan adelborsten der 1ste klasse. Een noodwendig gevolg daarvan is, dat niet alleen wordt belet eene hoog noodige uitbreiding van het corps zee-officieren, maar zelfs de instandhouding van de bepaalde sterkte ... dat corps onmogelijk wordt.

Ten einde aan deze bezwaren te gemoet te komen, heeft de Regering, de overtuiging hebbende, dat buiten eene opleiding aan eene militaire school ... goede zee-officieren kunnen gevormd worden, maatregelen genomen, om, onverminderd de opleiding der adelborsten bij de gemelde academie, insgelijks ... danige opleiding te doen plaats hebben aan boord ... 's Rijks oorlogsschepen.

Voor zooverre de kosten niet zijn begrepen ... die der active zeemagt, waartoe deze jongelieden dadelijk zullen behooren, zijn de uitgaven voor ... gedeelte van het onderwijs, hetwelk niet door zee-officieren wordt gegeven, opgenomen bij het 22ste artikel van het wets-ontwerp.

De Regering acht het nuttig, bij deze memorie ... melding te maken, dat de bij Koninklijk besluit ... gestelde *commissie tot nadere regeling van het loodswezen*, sedert het indienen der Staatsbegrooting van ... hare taak volbragt heeft. Het resultaat harer overwegingen is met een daaruit voortgevloeid ontwerp van wet tot regeling der loodsdienst aan den Koning aangeboden. Dit wets-ontwerp is thans in overweging bij den Raad van State.

Uit de, bij dat Hoofdstuk gevoegde staten, blijkt voorts, dat de staat van 's Rijks zeemagt, in dienst ... 1 Augs. jl., aldus is geweest:

Voor de binnenlandsche dienst 13 schepen, voor de buitenl. 4, in de Levant 2, ter begeleiding der haringvloot 2, op reis n. O. Indië 2, naar de Middell. zee 1, op reis uit de W. Indiën n. Nederland 1, in W. Indië 9, in O. Indië 28, totaal 62 schepen. Op deze 62 schepen zijn 5,888 koppen; volgens de nieuwe begrooting werdt gerekend op een getal van 6,029 koppen, zoodat er alsnog 141 ontbroken. Bovendien zijn nog in O. Indië: 580 inlandsche matrozen in dienst.

Buiten dienst waren op 1 Julij 83 schepen, waarvan 24 in aanbouw, 56 gereed of in conservatie en 3 in reparatie.

Voor het jaar 1855 wordt berekend de sterkte van 's Rijks Zeemagt, voor Oost Indië 27 schepen met 2343 koppen; voor W. Indië 8 schepen met 530 koppen; voor binnenl. diensten 13 schepen met 911 koppen; voor kruistogten en ter verwisseling 13 schepen met 2245 koppen, uitmakende te zamen 6029 koppen.

Op 1 Julij jl. bestond het corps mariniers uit 8 tamboers 1ste kl., 45 2de kl., pijpers 1e kl., en 15 2de kl. uit 160 mariniers 1e kl., 285 2de kl.; 826 3de kl., uitmakende totaal 1556 koppen.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

[illegible] ongeloofelijk het onze lezers en ons zelven moge toeschijnen, hebben wij berigten omtrent de expeditie in het Oosten mede te deelen, die aller verwachting te boven gaan. Wij zouden inderdaad de waarheid van al deze tijdingen in twijfel trekken, indien ze niet van allerwege werden bevestigd.

Gisteren morgen heeft de Fransche *Moniteur* medegedeeld, dat de geallieërden, die den 19den naar de Almarivier waren opgerukt, het daar verschanste Russische leger slag hebben geleverd, het kamp hebben vermeesterd en de Russen tot den terugtogt naar Sebastopol hebben gedwongen. Men wil dat het Russische leger 50,000 man sterk was, met eene sterke kavallerie en artillerie, in een versterk kamp aan de Alma gelegerd; de slag duurde 2½ uur, en ten half vier ure des namiddags werd het kamp met de bajonet genomen. Dit alles wordt door de officiele *London Gazette* bevestigd. De geallieërden hebben 2800 man verloren. Intusschen bepalen zich de niet-officiele bladen niet tot de vermelding van deze feiten, en de Oostenrijksche èn de Engelsche èn de Fransche bladen nemen nog telegraphische depêches op, welke nu eens door particulieren dan weder, naar men wil, door Omar-Pacha aan de Engelsche en Fransche regeringen en gezantschappen gezonden zijn, meldende dat *Sebastopol genomen zou zijn.* Twee lezingen vinden wij daaromtrent. Nu eens zegt men, dat de Russen, na een verlies van 3000 man te hebben geleden, naar de forten wilden terugtrekken, maar dat de geallieerden met onwederstaanbare kracht oprukkende, die forten genomen zouden hebben, waarop prins Menschikoff, zich verloren achtende, daar nu de vloot en de stad vernield konden worden, zich met zijn leger, de vloot en de stad zou hebben overgegeven. Anderen willen weder, dat Sebastopol van de land- en zeezijde aangetast, stormenderhand zou genomen zijn, en dat de Russen hunne vloot zelven zouden hebben verbrand. Deze berigten stellen het verlies van de geallieërden op 5,000 man en dat der Turken op 2,800 man.

Wij zeggen met de officiële *London Gazette*, dat men zich voor overdrijving moet wachten. Ongetwijfeld heeft de dapperheid en de onwederstaanbare geestdrift der geallieerden eene schitterende overwinning bij de Alma bevochten; maar ondanks de van alle zijden toestroomende berigten, bestaat er bij ons twijfel omtrent de juistheid van de overige berigten. Voor alsnog wenschen wij eene officiële bevestiging af te wachten. Twijfel, zeggen wij, bestaat bij ons, want wij herhalen het, van alle zijden wordt berigt, dat Sebastopol genomen zou zijn. Indien de laatste berigten blijken waar te zijn, dan is de expeditie naar de Krim een der schitterendste wapenfeiten en meest bewonderenswaardigste operatien geweest, die de geschiedboeken vermelden.

Hoezeer de bijzonderheden omtrent de ontscheping van minder belang schijnen, nu men reeds met zulke in elk [illegible]erende resultaten bekend is, mogen wij niet met [illegible]orbijgaan, hetgeen de Fransche *Moniteur* eergisteren omtrent de ontscheping mededeelde. In eene depêche van den vice-admiraal Hamelin, den opperbevelhebber van de Fransche vloot in de Zwarte Zee en in een brief van den 20sten uit Konstantinopel, aan den *Moniteur* gerigt, wordt bevestigd, dat Eupatoria, waar zich slechts een majoor en 200 zieken bevonden, zich zonder slag of stoot overgaf; de stad werd onmiddellijk door 2000 Turken, benevens een Fransch en een Engelsch regiment bezet. Terzelfder tijd maakte een eskader van 8 stoombooten eene afleiding bij Katcha, terwijl het gros van het leger te Oud-Fort, op 8 mijlen ten Noorden van Sebastopol, zonder tegenstand voet aan wal zette.

Men verneemt voorts, dat graaf Buol bij de depêche van den 12 dezer aan de Russische regering, in antwoord op de weigering van dat kabinet om tot de vier verlangde waarborgen toe te treden, eene andere depêche, waarvan de inhoud nog niet met juistheid bekend is, heeft gevoegd, waarbij hij de argumenten van graaf Nesselrode, tegen Oostenrijk gerigt, wederlegt.

[illegible] uit Bucharest van den 19den hebben den tekst der notificatiën medegedeeld, waardoor de generaal [illegible] en Dervischi Pacha, de commissaris van de Porte, de [illegible] van den hospodar Stirbey bekend maken. [illegible], dat de Porte hem slechts tijdelijk herstelt en dat het naar zijn vroeger beheer ingesteld onderzoek daardoor niet moet worden afgebroken. Men merkt evenwel zeer teregt op, dat het niet gemakkelijk zal zijn om de hospodars hunne magt te ontnemen, nu men ze hun eenmaal heeft teruggegeven.

Eene depêche van den 22 September uit Alexandrie verzekert, dat de nieuwe onder-Koning Saïd-Pacha, den vorigen dag in die stad teruggekeerd van zijne reis naar Konstantinopel, zijne residentie van Caïro naar Alexandrie zou willen overbrengen.

De bondsvergadering te Frankfort heeft den 28 Sept. eene zitting gehouden; men heeft zich niet met de Oostersche quaestie bezig gehouden. De vergadering heeft een adres van de officieren van het vroegere Sleeswijk-Holsteinsche leger om pensioen te erlangen, verworpen.

Het berigt, dat de Fransche troepen Athene bezet hadden, wordt door brieven van den 22sten Sept. tegengesproken; wel waren den 19den twee compagniën de stad binnengerukt, om deel te nemen aan de arrestatie van den redacteur van het blad de *Siècle*, die den Keizer der Franschen zou beleedigd hebben, maar zij zijn dadelijk weder naar den Pyraeus vertrokken. Het Grieksche Ministerie is evenwel verwittigd, dat een gedeelte van het Fransche bezettingsleger den winter te Athene zal komen doorbrengen.

Men meldt uit Scutari (Albani), dat men Osman-Pacha, den vroegeren gouverneur, die tot gouverneur van Monastir is benoemd, in de plaats van Mehemet-Pacha, niet uit de stad wil laten trekken, daar men hem van omkooping en plundering beschuldigt. De Pacha heeft zich in het fort opgesloten, dreigt de stad te beschieten, en heeft drie bataillons infanterie, onder bevel van Ibrahim-Pacha, tot versterking gekregen. Intusschen gelooft men, dat de Pacha door de Regering ter verantwoording zal worden geroepen.

De admiraliteit heeft berigt ontvangen van de aankomst van het schip *Phoenix*, waarmede de kapiteins van de schepen *Investigator*, *Assistance en Resolute*, benevens een gedeelte der equipaadjen van die schepen van de Noordpool terugkeeren. De heer Mac-Clure, de kapitein van den *Investigator* ontdekte de Noord-westelijke doorvaart· De *North-Star* en de *Talbot* brengen de overige manschappen over.

De Badensche regering heeft toegegeven aan de reclames van de Zwitsersche bondsregering en de beperkingen opgeheven, die sedert eenige jaren aan Zwitzers, vooral aan werklieden, in dat hertogdom en aan de grenzen, werden in den weg gelegd. De Bondsregering is verwittigd, dat alles op den ouden voet hersteld is, zoodat een Zwitsersch onderdaan om in Baden te reizen, alleen een paspoort of livret, door de bevoegde kantonnale autoriteit bij zich behoeft te hebben zonder dat dit stuk door de Badensche legatie in Zwitserland behoeft geviseerd te worden.

De *Messager de Bayonne* heeft een belangrijk stuk medegedeeld. Het is een brief van de Koningin-moeder Maria Christina van Bourbon aan Koningin Isabella II en die den aard van een manifest aan de Spaansche natie heeft. Echter bevat die brief slechts het eerste gedeelte van het manifest, want Maria Christina deelt mede, dat zij het daarbij niet zal laten en doet het openbaar maken van meerdere stukken voorzien.

Het stuk is een zeer breedvoerig protest tegen de daad van 27 Aug., waarbij zij uit Spanje is verwijderd, eene handeling, die men tot nog toe algemeen zoowel in haar eigen belang als in dat van Spanje heeft beschouwd, en tegen de beschuldiging van eerzucht, die zoo dikwijls tegen haar gerigt is. Zij ontkent verder, dat zij onder den naam van hare dochter zou geregeerd hebben. De overige grieven die tegen haar zijn aangevoerd, worden niet behandeld; zij zegt echter, dat zij ter gelegener tijd den laster zal afwijzen, waaraan zij ten doel staat.

Wij zullen de verdere stukken afwachten, om de waarde en het gewigt van deze verdediging geheel te schatten. De thans openbaar gemaakte brief is als het ware slechts eene voorrede; zonder evenwel reeds nu over de volgende stukken te willen oordeelen, kan men zeggen, dat althans dat stuk niet verwezenlijkt, hetgeen hare aanhangers van een dergelijk manifest mogten verwachten.

De Kamer van den Burgerstand en die der boeren van den Zweedschen Rijksdag, hebben zich in de zitting van 22 Sept. bezig gehouden met het Koninklijk voorstel, strekkende om het gewoon krediet van 2½ millioen tot 5 millioen rijksdaalders te verhoogen ten gevolge van de buitengegewone omstandigheden.

In de kamer van den burgerstand zijn er bijna evenveel sprekers voor als tegen het voorstel geweest. In de kamer der boeren spraken alleen redenaars daar tegen. Ten slotte is het voorstel in beide kamers naar de commissie verzonden.

Het Deensche Gouvernement is inderdaad niet gelukkig in de behandeling der binnenlandsche aangelegenheden en het blijkt meer en meer, dat de geheele natie zich tegen inconstitionnele maatregelen verzet. Men weet, dat de Koning na lang geaarzeld te hebben, op aandrang van zijn ministerie, besloten heeft onlangs eene algemeene constitutie voor het geheele rijk uit te vaardigen, die intusschen onder alle standen des rijks den hevigsten wederstand ontmoet. Volgens de bepalingen van die grondwet is eene soort van Rijksraad ingesteld, uit 50 leden bestaande, die thans allen door den Koning zijn benoemd en later voor een gedeelte door de staten-vergaderingen der onderscheidene deelen der rijks zullen worden verkozen. Het Gouvernement meende, dat het althans van dat ligchaam geen tegenstand te wachten had en dat het een gewillig werktuig voor zijne inconstitionnele plannen zou vinden. Zoodra het evenwel vergaderd was, heeft het zich dadelijk bezig gehouden met een voorstel van twee zijner leden, de heeren Ussing en Tscherning, waarbij werd verlangd, dat de vergadering eene beraadslagende stem zou uitbrengen over alle finantiele quaestien, en niet bloot eene raadplegende stem, zooals de constitutie, waarbij dat ligchaam is ingesteld, geoctroijeerd heeft. Er was eene commissie benoemd om dat voorstel in overweging te nemen; deze commissie nu heeft, ondanks alle pogingen van het ministerie, met 5 stemmen tegen 2, in eene zitting, den 28 Sept. gehouden, besloten, dat dit voorstel aan de beraadslaging van de vergadering zou worden onderworpen; men berigt, dat er zeer veel waarschijnlijkheid bestaat, dat het zal worden aangenomen. Men beschouwt te Kopenhagen het besluit van de commissie als een zeer belangrijke nederlaag, aan het ministerie toegebragt, dat langzamerhand al zijne plannen, tegen de vrijzinnige constitutie des lands gerigt, in duigen ziet vallen.

Binnenland.

's Gravenhage, 2 October.

Z. M. heeft aan den intendant der Koninklijke paleizen, J. B. graaf van Limburg Stirum, vergunning verleend tot het aannemen van de onderscheidingsteekenen van kommandeur der Christus-orde, hem door Z. M. den Koning-Regent van Portugal geschonken.

Z. M. heeft den Nederlandsch-Indische ambtenaar met verlof A. L. Weddik, op verzoek, op de meest eervolle wijze ontheven van de waarneming der functien van secretaris-generaal bij het Departement van Kolonien en tevens benoemd tot staatsraad in buitengewone dienst; den staatsraad in buitengewone dienst A. L. Weddik op verzoek, eervol ontslagen als Oost-Indisch ambtenaar, onder dankbetuiging voor de door hem, zoowel als waarnemend secretaris-generaal bij het Departement van Kolonien, als in zijne vroegere ambstbetrekkingen in N. I. aan den lande bewezene diensten, en onder toekenning van zoodanig pensioen als waarop hij aanspraak heeft; en aan den heer mr. L. W. C. Keuchenius, laatstelijk raadheer in het hooggeregtshof van Nederlandsch Indie en thans met verlof hier te lande, gerekend van 1 October 1854, opgedragen de waarneming der functien van secretaris-generaal bij het Departement van Kolonien.

Z. M. heeft den 1sten officier van gezondheid van de 1ste kl. H. H. Naegeli, op aanvrage, op pensioen gesteld, ten bedrage van *f* 1500; met vergunning van de activiteits-uniform van de officieren van gezondheid voortdurend te blijven dragen, met het distinctief van den rang van kolonel.

Z. M. heeft benoemd bij het geneeskundig personeel der landmagt: tot eersten officier van gezondheid der 1ste kl. den 1sten officier van gezondheid der 2de kl. M. Rodi; tot eersten officier van gezondheid der 2de kl., den officier van gezondheid der 1ste kl. A. J. Blanken, beiden van gemeld personeel.

De Minister van Finantien heeft ter algemeene kennis gebragt dat bij voortduring de navolgende kapitalen aanwezig zijn tot verzekering van de verzilvering van het in omloop zijnde bedrag van *f* 10,000,000 in Muntbiljetten, te weten: inschrijvingen op het Grootboek van Nationale Schuld: 1o. op het 3 percents Grootboek, een kapitaal groot *f* 1,010,300, naar den koers aangewezen bij art. 5 der wet, van 60 ten honderd, uitmakende eene waarde van *f* 606,180, 2o. op het 2½ percents Grootboek een kapitaal van *f* 14,402,000, naar den koers aangewezen bij art. 5 der wet, van 50 ten honderd, uitmakende eene waarde van 7,201,000, en 3o. onder bewaring der Nederlandsche Bank, aan schatkistbiljetten, daargesteld volgens de wet van den 18 Junij 1851 (*Staatsblad* no. 65), een kapitaal van 2,193,000 te zamen *f* 10,000,180.

* Morgen ten een ure zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

* Z. Exc. de heer Sick, minister-resident van Z. M. den Koning van Denemarken bij de hoven van Nederland en Belgie, is heden nacht vertrokken.

* In de residentie zijn aangekomen en aan het hôtel *de l'Europe* afgestapt de heer Brunet, consul-generaal van Z. M. den Keizer van Rusland, te Amsterdam, en de heer Ogden Hammond, met familie, komende van New-York, en in het hôtel *Fuhri* de heer Richard Carlowitz, kon. Pruissisch en kon. Saksisch kolonel te Canton in China, komende van Duitschland en terugkeerende naar China.

* In de residentie is aangekomen, en aan het hotel *de Oude Doelen* afgestapt Z. Exc, de heer Rafael Jabat, nieuw benoemd Minister van H. M. de Koningin van Spanje bij het Nederlandsche Hof.

* Bij Zr. Ms. besluit van 12 September jl., is bepaald, dat het koninklijk besluit van 6 Oct. 1840, no. 222, nopens het stoken van gedisteleerd uit aardappelen, nog van kracht en in werking blijft tot 15 October 1855, of tot zoodanig ander tijdstip, als waarop bij de Wet andere bepalingen omtrent deze stokerijen zullen worden ingevoerd.

* Z. Exc. de Minister van Marine zal op Dingsdag 17 Oct. a. s., aan 's Rijks werf te Vlissingen, doen aanbesteden: het sloopen van het voor 's Rijks dienst afgekeurde stoomschip *Hekla*.

* De Minister van Marine heeft bekend gemaakt, dat er van wege zijn departement voortaan geene vlaggen, standaarts of wimpels meer zullen ter leen verstrekt worden aan particuliere personen of ten gebruike bij tentoonstellingen, vereenigingen of feesten; zullende mitsdien alle aanvragen, die daartoe aan hem mogten gerigt worden, in den vervolge worden afgewezen.

* De Minister van Justitie heeft den 20 September 1854 van de heeren procureurs-generaal bij de provinciale geregtshoven, nopens de uitbreiding van extract-vonnissen, bij de executie van gevangenisstraf, de volgende circulaire gerigt:

De Minister van Finantien heeft de ontvangers der registratie aangeschreven om, bij wanbetaling van boete en kosten in zake van *Jagt en Visscherij*, met en benevens exploiten van aanmaning tot betaling aan de ambtenaren van het Openb. Ministerie, met het ten uitvoer leggen der subsidiaire gevangenis-straf belast, ook toe te zenden de aan de ontvangers vroeger uitgereikte extract-vonnissen, ten einde die bij extract-vonnissen tevens te doen dienen de executie der gevangenis-straf.

Dezen, ter besparing van kosten en in het belang van 's Rijks schatkist genomen maatregel ter kennisse van Uw WelEd.Gestr. brengende, verzoek ik u te zorgen, dat, dadelijk na den afloop der gevangenisstraf, meergemelde extract-vonnissen aan de betrokken ontvangers der registratie worden teruggezonden.

* Het Prov. Geregtshof in Zuid-Holland heeft benoemd tot regters-commissarissen voor de instructie der strafzaken bij de arr-regtbanken in die provincie, voor den tijd van twee jaren, ingaande den 1 Oct. 1854, de navolgende heeren, als: in het arrondissement 's Gravenhage, Mr. G. A. Canneman; Leiden, Mr. H. P. J. Tollens; Rotterdam, Mr. J. A. Vaillant; Dordrecht, Mr. G. A. de Raadt; Gorinchem, Mr. A. der Moeijen Leemans; Brielle, Mr. J. J. R. Sandifort.

Bij de plaatselijke commissie van geneeskundig toevoorzigt te Amsterdam, zijn op 30 Sept. aangegeven 5 mannen en 6 vrouwen, waarvan in het hospitaal zijn opgenomen 2 mannen 3 vrouwen. Blijvende alzoo in het hospitaal in behandeling 18 personen.

Den 30sten September had in het gebouw der Engelsche Kerk te Amsterdam de 5de gewone vergadering van deelhebbers der Drentsche kanaal-maatschappij plaats. Uit het aan de deelhebbers gedane verslag over het 4e boekjaar bleek, dat in dat tijdvak (1 Aug. 1853 tot 31 Julij 1854) de verbeterde Hoogeveensche vaart bevaren werd door 10,373 vaartuigen metende 260,032 tonnen, en 1394 kleine of ongemeten vaartuigen, en dat aan sluis-, brug- en afvaartgelden was ontvangen *f* 21,745.15, aan huren van eigendommen *f* 408.88½, aan renten van waarborgkapitaal *f* 2257.20. Het voordeelige saldo van de winst- en verliesrekening was *f* 16,455.25½ - maar uithoofde de nog te betalen saldo's wegens kosten van aanleg, waarvan de maatschappij eerst op het einde van dit jaar 1854 bevrijd zal zijn, alsmede uithoofde de Regering weigert voor alsnog het eerste 1/5 gedeelte van het waarborgskapitaal vrij te geven, en de provincie Drenthe haar subsidie aan zekere voorwaarden verbindt (het een en ander in verband tot de aangevraagde wijziging in de consessie), werd voorgesteld dit saldo op nieuwe rekening te schrijven en het ten vorigen jare bepaalde dividend van 2 pct. nog een jaar in te houden. Alzoo werd door deelhebbers besloten. Nadat de balans was goedgekeurd en de aftredende commissarissen, de HH. Mrs. Carsten en Heemskerk, waren herkozen werd ampele mededeeling gedaan van eene onderhandeling met den minister van Binnenl. zaken over de gewenschte wijziging in de concessie, strekkende: 1°. om de verdere taak der maatschappij te beperken tot het bovenpand der Hoogeveensche vaart van Nieuweroord tot in de Einmerveenen. 2°. Om de bezittingen der maatschappij tot een gaaf en voldoend onderpand te maken voor eene tot dat einde aantegane geldleening. Wel bestond er gegrond uitzigt op eene gunstige beschikking, maar daar Z. Exc. de minister van Binnenlandsche zaken op eenige nevenpunten andermaal het advies van het provinciaal bestuur van Drenthe had gevraagd, zoo had nog geene definitieve beschikking kunnen genomen worden. Dien ten gevolge besloten deelhebbers aan commissarissen op te dragen, om wanneer zoodanige beschikking zal zijn ingekomen, die aan deelhebbers in eene extra-vergadering voor te leggen. Voorstellen om het bestuur te magtigen tot het aangaan van eene geldleening en om de statuten te wijzigen, werden om dezelfde reden uitgesteld. (*H.*)

In de raadsvergadering te Deventer, zijn bij het Atheneum gekozen, op de gewone voorwaarden: tot hoogleeraar in de regten, Mr. J. Duymaar van Twist; tot hoogleeraar in de scheikunde, Dr. M. J. Cop; tot hoogleeraar in de wis- en natuurkunde, Dr. V. S. M. v. d. Willigen, en tot lector de heer S. Susan.

Aan de *Arnhemsche Courant* wordt het volgende over de wet op het onderwijs geschreven: De aangeboden wet die zoolang in de maak is geweest, is daarom nog niet zeer lijvig geworden. Integendeel, zij is door het langdurig verblijf in de ministeriële bureaux zeer vermagerd. Zij, die op eene uitvoerige, in alle bijzonderheden voorziende, wet gerekend hadden, zullen zich zeer teleurgesteld vinden. Slechts 26 artikelen zijn aan dat onderwerp gewijd. Het is waar, dat art. 52 de regeling der betrokken onderdeelen geheel aan Koninklijke besluiten overlaat. Overigens is de indruk, door de eerste lezing te weeg gebragt, allerongunstigst. Al ware er geene andere ketterij in te vinden dan de oprigting van openbare secte-scholen — een vond om de anti-revolutionnairen te winnen en welligt een deel der Katholijken genoegen te geven, — die eene zou voldoende zijn om haar te doen verwerpen. Eene uitkomst, die reeds nu ieder, die met haar kennis heeft gemaakt, voorspelt.

Is de wet op het onderwijs mager, die op het regt van vergadering en vereeniging is daarentegen buitensporig van omvang. Daarin schijnt alles opgenomen wat met zedelijke ligchamen, ook voor zooveel het burgerlijk regt betreft, in betrekking staat. Eene vlugtige inzage van die uitvoerige wet laat echter niet toe er een oordeel over te geven, maar zal haar moeten afwachten.

De schoolwet echter verdient opmerking om het zonderling beginsel, in art. 4 opgenomen.

Het vangt aan met de zeer juiste stelling dat: « de openbare scholen, zijn ingerigt voor kinderen van verschillende godsdienstige gezindheden. » Daarmede zoowel als met het grondwettig gebod, is het tweede voorschrift in overeenstemming, dat: « de onderwijzers in deze scholen zich onthouden van iets te onderwijzen, te doen of toe te laten, kwetsend voor de godsdienstige begrippen van eenigerlei gezindheid, » — en voorts, dat het onderwijs in de godsdienst wordt overgelaten aan de kerkelijke genootschappen.

Alles zeer juist en goed. Maar hoe is daarmede nu het slot van art. 4 te rijmen: dat, waar de plaatselijke omstandigheden het toelaten, afzonderlijke openbare scholen mogen worden ingerigt voor kinderen van dezelfde gezindheid? Openbare secte-scholen zijn een onding, een gruwel. Zij zijn in tegenspraak met de roeping der overheid, met het doel van den staat; zij zijn in strijd met de hoofdbeginselen van deze ondoordachte en stelsellooze wet zelve. Wij begrijpen niet hoe het zoolang heeft kunnen duren *zulk* eene wet gereed te maken. Naar ons bescheiden oordeel stelt men zulk eene wet in een enkelen avond te zamen. Wij zullen nader hare leemten en tegenstrijdigheden aantoonen. Wij bepalen ons voorshands bij de mededeeling van hetgeen de memorie van toelichting ter aanbeveling der openbare secte-scholen aanvoert. Men zal in die memorie dezelfde verwarring van begrippen, dezelfde inconsequentie en tegenspraak opmerken als in de wet zelve. De zonderlinge bepaling wordt niet op rationele gronden verdedigt, maar alleen voorgesteld *als een wensch* van *vele zijden* te kennen gegeven, waaraan de Regering meent te moeten toegeven. Inderdaad, het voorstel heeft geene andere strekking. In de eene hand water, in de andere vuur, — zóó vertoont zich de voortreffelijke Minister van Binnenlandsche Zaken ook nu weder voor de Staten-Generaal.

× × **Leijden**, 2 October. De arrondissements regtbank alhier heeft op heden uitspraak gedaan in de zaak van het openbaar Ministerie tegen Mr. Sikkel Groos, gewezen Wethouder, ambtenaar van den burgerlijken stand dezer gemeente, en de beklaagde veroordeeld in twee geldboeten ieder van *f* 5 en de kosten van het geding ter zake van twee overtredingen van art. 21 van het Burg. Wetb., wegens het verzuim van het doen teekenen van acten, zonder dat van de oorzaak des beletsels in de acte melding is gemaakt; maar het feit, wegens het opmaken eener acte, waarin is opgenomen de erkenning van een kind in overspel geboren; verklaard noch misdaad noch wanbedrijf te zijn; waarom de beklaagde van alle regtsvervolging te dien aanzien wordt ontheven.

× × **Leijden**, 29 Sept. In eene correctionnele zitting van de Arrondissements-Regtbank alhier, op heden gehouden, werd de zaak behandeld van den heer Mr. N. Sikkel Groos, gewezen Wethouder, ambtenaar van den burgerlijken stand dezer gemeente, ter zake van het voltrekken eens huwelijks van een natuurlijk minderjarig wettiglijk erkend kind, zonder de toestemming des vaders. Het Openbaar Ministerie requireerde, bij monde van den heer substituut-officier Mr. B. J. Gratama, de schuldigverklaring aan het ten laste gelegde feit, waarvan, door voorlezing der daartoe betrekkelijke acte, de waarheid niet kon worden tegengesproken, en eischte de veroordeeling des beklaagden, op grond van art. 193 van het Strafwetboek, in eene geldboete van *f* 150 met de kosten van het regtsgeding. — De beklaagde trad tot zijne verontschuldiging op nieuw gelijk bij de behandeling der vorige zaak in een betoog van het veelomvattende der taak, die den ambtenaren van den burgerlijken stand bijna onvervuldbare verpligtingen oplegde, en beriep zich op de zeldzaamheid eener regterlijke vervolging van de overtredingen, even talrijk door zijne voorgangers begaan. Hij beschuldigde bij herhaling den ambtenaar van het openbaar Ministerie van verregaande partijdigheid, ten zijnen opzigte aan den dag gelegd en op nieuw weder duidelijk door den eisch van het maximum de straf, bij de wet bepaald. Zijne regtskundige verdediging betrof het beweren, dat hij zich van het werkelijk bestaan der toestemming verzekerd had, 't geen bevestigd werd door eene overgelegde schriftelijke verklaring der ouders, dat het huwelijk met hunne toestemming was voltrokken. De substit.-officier verklaarde in zijne repliek ongehouden te zijn om zich te verantwoorden over het verwijt van partijdigheid, maar beriep zich gelijk vroeger op de erkende bekwaamheden des beklaagden die bij de voorlezing der huwelijks-acte had kunnen en moeten opmerken, dat de voorgeschrevene toestemming ontbrak. Spreker maakt daarbij de opmerking dat volgens art. 193 C. P., behalve de geldboete ook eene gevangenisstraf van ten minste zes maanden tegen den beklaagde kon worden geeischt, en mitsdien van geene strengheid sprake mogt zijn. Hij achtte de overgelegde verklaring der ouders onvoldoende, en niets ter zake dienende; maar wilde gaarne een billijk uitstel verleenen, ten einde den beklaagde in de gelegenheid te stellen tot het leveren van een wettig bewijs, dat hij zich vóór de voltrekking des huwelijks van de toestemming des vaders, waarvan alleen sprake kon zijn, had verzekerd; doch mogt de opmerking niet terughouden, dat daarvan het onvermijdelijk gevolg zou zijn het instellen eener nieuwe regterlijke vervolging, wegens onvolledigheid der acte, met betrekking tot de plaats gehad hebbende en niet beschrevene feiten. — De beklaagde heeft bij dupliek zijne vroegere gronden van verdediging op eene hatelijke wijze toegelicht, ten aanzien van den ambtenaar van het Openbaar Ministerie, het hoofd van het gemeentebestuur en de vorige ambtenaren van den burgerlijken stand. — De uitspraak van het vonnis is bepaald op den 5 October aanstaande.

Leijden, 30 September. Meer en meer ontwaakt in de maatschappij het bewustzijn van behoefte aan meerdere kennis en beschaving onder de geringe volksklasse. Op vel... lei wijzen tracht men hierin te voorzien; doch stuit... den aard der zaak op vele bezwaren en op de ongen... zaamheid der middelen, die tot bereiking van het d... kunnen worden aangewend. 't Is wel niet bevreemdend... dat eene behoefte, die pas sedert weinige jaren de bezorg... heid heeft opgewekt, gemakkelijker erkend wordt, da... men er in voorzien kan; wat de een doelmatig acht, kom... soms den ander ongeschikt voor, en moeijelijk anders da... door ondervinding, kan men het meer of min doeltreffende... van dezen of genen maatregel beoordeelen.

Het Leijdsche Departement der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen heeft onlangs besloten in dit winter-saisoen eene proeve te nemen, met het houden van volksvoorlezin... gen, op welke onderwerpen uit verschillende vakken van wetenschap zullen worden behandeld.

De zaak is nieuw voor sprekers en hoorders. Zij heeft hare moeijelijkheden. De tijd zal leeren of het den spreker... gelukken zal de belangstelling der hoorders op te wekken en levendig te houden, en of alzoo deze poging ter ver... spreiding van nuttige kennis eenige vrucht zal dra... Inmiddels zij de zaak zelve ieder aanbevolen, die haar... eenigerlei wijze zou kunnen ondersteunen.

De nadere bijzonderheden omtrent plaats en tijd zu... weldra worden bekend gemaakt. (*L. C.*)

Schiedam, 30 September. Heden is de glasblaze... staande in de nabij gelegene gemeente Mathenesse, ... vuur voorgelegd, waardoor het uitzigt is geopend... zeer spoedig aldaar met het vervaardigen van flesschen... aanvang zal worden gemaakt. Zoowel in het belang... fabriek zelve, als ten gerieve van een ieder onzer st... nooten, wien dit mogt aangaan, achten wij de bek... making of herinnering hiervan niet ongepast. En gelijk... ons immer verblijden over iedere poging die strekken... tot vermeerdering der welvaart van de stad onzer in... ning, zoo verheugen wij ons evenzeer, waarneer... vernemen mogten, dat dergelijk streven algemeene be... stelling wekt, niet alleen, maar ook naar eisch ... vergolden. (*S. Ct.*)

Eerste Huwelijks-afkondigin...

Zondag den 1 Oct. 1854.

Andries Margadant, 34 j., met Cornelia Maria Naijen, ... Adrianus Johannes Goijaards, 29 j., met Bardina Hendrina ... 17 j. — Willem Vermeij, 27 j., met Marrigje van Zeijd... 35 j. — Pieter Dirk van Wijk, 23 j., met Christina Ca... Wilhelmina Bogman, 21 j. — Theodorus Henricus Wi... van Dijk, 27 j, met Catharina Helena Kuijk, 33 j., we... Bartholomeus Heppener. — Jan Verheeke, 24 j., met ... mina Antonia Priem 27 j. — Pieter Franke, 34 j., met ... nella Groen, 23 j. — Laurens Wilhelm Bronkhorst, 30 ... Adriana Antonia Kramer, 24 j. — Lambertus van Beek... met Berendina Alberdina Bonckamp, 28 j.

Per Telegraaf.

Londen, heden Maandag 2 Oct., 12 ure. Offic... rigt van den val van Sebastopol is hier nog niet ont...

Berlijn, heden Maandag 2 Oct. Admiraal Par... Dechênes heeft bevel gekregen, met zijne schepen ... golf van Finland terug te keeren.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 2 October 1854.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**		
Ned.W.Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$60\frac{5}{8}$ 61 60		Pct.	
Dito Certificat. .	3	($\frac{13}{16}$ $\frac{5}{8}$	*Hope* 1798/1816	5	100...
Dito Dito . .	4	$90\frac{7}{8}$ $1\frac{1}{4}$ $\frac{7}{8}$	Dito 1828/1829	5	
O. I. Leening. .	4		Cert.1831/1838	5	
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$	$89\frac{5}{8}$ $\frac{3}{4}$	Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	
Hand.-Maats. .	$4\frac{1}{2}$		Dito *Hope* . . .	4	
Belgie.			Dito *Stieglitz* .	5	$82\frac{5}{...}$
Certificaten. . .	$2\frac{1}{2}$		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild* .	$2\frac{1}{2}$		Inschr. Assig. .	6	
Frankrijk.			Certific. dito. .	6	
Obligatiën . . .	3				
Spanje.			**Polen.**		
Nieuwe	1	$18\frac{1}{2}$ $\frac{9}{16}$ $\frac{1}{2}$	Obligatiën . . .	4	
Dito Buitenl. .	3	$38\frac{1}{4}$			
D° Binnenl. 6/m.	3	$33\frac{3}{16}$	**Oostenrijk.**		
Bew. Sp. Com.			Metalliek . . .	5	70...
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	79...
Portugal.			Dito 1854. .	5	79...
Londen nieuwe.	3	$36\frac{7}{8}$ $\frac{15}{16}$ $\frac{7}{8}$	Dito 1847 . . .	$2\frac{1}{2}$	35...
Dito uitgest . .	4		Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	35...

Braz. bij Roths. p. s. 500. 5 pct. 100, $97\frac{3}{4}$.

Bij eenige affaire in Holl. en Oostenr. fondsen, welk... Buitenlandsche nieuws al dadelijk hooger gedaan werd... minderden derzelver coursen door eenige verkoopen daa... wijl de koopers teruggehouden werden door vrees wegen... of niet ware der tijdingen.

Overige fondsen met geringe prijsverbetering in som... het geheel met zeer weinig affaire nagenoeg als Zatur... Russen Stieglitz zeer gevraagd en $82\frac{5}{8}$ gedaan.

Late beurs, de markt flaauwer.

FRANKFORT, Vrijdag 29 September. Metal... 72; Spanje binnenl. 3 pct. 33; dito 1 pct. 16...

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gra...